

ที่ (รธน) /๒๕๖๑

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต

กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการประชุมเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า และได้ลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวด้วยแล้ว นั้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ประชุมปรึกษาหารือกันเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ แล้ว ปรากฏว่า มีข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ข้างต้น ใน ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. กรณีร่างมาตรา ๓๕ ที่บัญญัติกรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ต้องถูกจำกัดสิทธิดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตาม (๔) และ (๕) นั้น แม้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะได้มีการแก้ไขจากร่างเดิมที่กำหนดไว้ว่า “สิทธิในการได้รับแต่งตั้ง...” เป็น “การดำรงตำแหน่ง...” ก็ตาม แต่กรณีดังกล่าวหาใช้สิทธิของบุคคลที่จะพึงมีไม่ หากมีลักษณะเป็นเพียงเงื่อนไขอันเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของบุคคลในการเข้าดำรงตำแหน่งเหล่านั้น เพราะสิทธิของบุคคลตามมาตรา ๙๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้ต้องถูกจำกัดนั้น ต้องเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั่นเองที่ผู้นั้นสามารถเลือกที่จะใช้สิทธินั้นได้ตามอำนาจที่กฎหมายรับรองให้กระทำการใด ๆ โดยสุจริต และอย่างอิสระ เช่น สิทธิตามร่างมาตรา ๓๕ (๑) (๒) และ (๓) ที่มีกฎหมายรับรองให้บุคคลมีสิทธิดังกล่าว แต่กรณีตาม (๔) และ (๕) นี้ เป็นสิทธิของบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งตามกฎหมายที่จะพิจารณาแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายนั้น ๆ ให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว โดยมีใช้เป็นสิทธิของผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่จะสามารถเรียกร้องหรือเลือกที่จะให้มีการแต่งตั้งด้วยตนเองได้ ดังนั้นการบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕ (๔) และมาตรา ๓๕ (๕) จึงเป็นการบัญญัติเกินขอบเขตการจำกัดสิทธิตามมาตรา ๙๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ

สำหรับกรณีจะกล่าวอ้างว่าบทบัญญัติมาตรา ๙๒ นี้ เป็นกรณีเดียวกันกับที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ นั้น ไม่สามารถจะอ้างอิงกันได้ เพราะข้อเท็จจริงมีความแตกต่างกันกับกรณีตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ข้างต้น เนื่องด้วยในขณะนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มิได้บัญญัติให้การออกเสียงประชามติต้องใช้วิธีโดยตรงและลับไว้ในรัฐธรรมนูญเอง หากแต่เป็นการกำหนดไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเอง ดังนั้น การกำหนดยกเว้นให้การออกเสียงลงคะแนนโดยบุคคลอื่นหรือกรรมการประจำหน่วยออกเสียงแทนคนพิการหรือทุพพลภาพหรือผู้สูงอายุ ถือเป็น การออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยกำหนดไว้ในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนั้น จึงสามารถกระทำได้ เพราะเป็นการยกเว้นบทบัญญัติแห่งกฎหมายในตัวเอง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเข้าใจดีว่า การบัญญัติบทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนาที่ดีที่จะช่วยเหลือผู้พิการที่มีปัญหาในการลงคะแนนด้วยตนเอง และมีความจำเป็นที่คณะกรรมการเลือกตั้งต้องหาวิธีการที่จะทำให้บุคคลเหล่านั้นสามารถลงคะแนนได้เช่นเดียวกับผู้พิการทางสายตา แต่การบัญญัติให้ผู้อื่นลงคะแนนแทนนั้นเป็นการบัญญัติกฎหมายที่ขัดแย้งโดยตรงกับมาตรา ๘๕ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความหวังโยว่า หากในภายหลังเมื่อมีการเลือกตั้งแล้วมีการวินิจฉัยว่าบทบัญญัตินี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จะมีผลกระทบทำให้การเลือกตั้งต้องเสียไป และไม่สามารถนับคะแนนเลือกตั้งได้ ซึ่งจะเกิดวิกฤติของประเทศขึ้นได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงขอเรียนมายังสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วยความหวังโยว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ดังกล่าว อาจถูกโต้แย้งถึงความชอบด้วยรัฐธรรมนูญได้ในประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กลุ่มงานประธานรัฐสภา

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๙๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๙๗